

Povjerenstvo za održivi razvoj, poticanje gospodarstva, energetiku i klimatske promjene

Sukladno članku 37. Poslovnika o radu Gospodarsko-socijalnog vijeća i njegovih radnih tijela, a u vezi članka 28. Poslovnika, Povjerenstvo za održivi razvoj, poticanje gospodarstva, energetiku i klimatske promjene na 20. sjednici održanoj 27. studenog 2013. godine razmatralo je **Nacrt prijedloga zakona o tržištu nafte i naftnih derivata, s Konačnim prijedlogom zakona.**

Na osnovi rasprave, utvrđeno je sljedeće

MIŠLJENJE

1. Povjerenstvo za održivi razvoj, poticanje gospodarstva, energetiku i klimatske promjene podržava Nacrt prijedloga zakona o tržištu nafte i naftnih derivata, s Konačnim prijedlogom zakona.
2. Sindikalne središnjice imaju izdvojena mišljenja u smislu učinaka provedbe ovog zakona na standard građana.
3. Čistopis zakona, s uključenim usvojenim primjedbama iz javne rasprave, bit će dostavljen članovima Povjerenstva, a zakon će se uputiti u proceduru Vlade RH sljedeći tjedan, s obzirom da bi trebao biti usvojen do kraja godine.
4. Socijalni partneri bit će uključeni u radne skupine za izradu svih pravilnika koji proizlaze iz ovog zakona.

IZDVOJENO MIŠLJENJE NEZAVISNIH HRVATSKIH SINDIKATA I MATICE HRVATSKIH SINDIKATA

Ovim Prijedlogom zakona ukida se pravilnik o utvrđivanju najviših maloprodajnih cijena naftnih derivata temeljem kojeg su se formirale, objavljivale i primjenjivale najviše cijene, temeljene na mjerljivim tržišnim elementima koji su uključivali cijenu naftnih derivata na tržištu Mediterana, devizni tečaj, premiju energetskog subjekta te naknade i poreze obračunavane sukladno posebnim propisima što smatramo neprihvatljivim iz više razloga.

Formiranje cijena po tržišnim načelima uvjetuje neizvjesnost vezanu za kretanje razine cijena i unatoč tome što ulaskom u EU dolazi više subjekata na tržište RH, moguće je uspostaviti poslovanje energetskih subjekata po konkurenčkom principu uz istodobnu socijalnu zaštitu građana RH. Naime, Direktiva 2009/119/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 14. rujna 2009. kojom se države članice obvezuju održavati minimalne zalihe sirove nafte i/ili naftnih derivata ne propisuje obvezu slobodnog formiranja cijena što ukazuje na to da je moguće ovim Zakonom ili nekim drugim propisom zaštititi $\frac{3}{4}$ građana RH kojima će ovaj Zakon definitivno biti dodatni udar na standard. Unatoč tome što je u EU tržište nafte i naftnih derivata regulirano po tržišnim načelima, u RH za to sada nije vrijeme jer s obzirom na dugogodišnju krizu i značajan pad standarda građana koji je veći u odnosu na druge države članice EU, izazvat će prevelike socijalne posljedice koje su bitnije od uspostavljanja tržišne ekonomije i rada Hrvatske agencije za obvezne zalihe nafte i naftnih derivata.

Evidentno je da će ovim Prijedlogom zakona doći do povećanja cijena nafte i naftnih derivata što lančano povlači čitav niz poskupljenja različitih kategorija proizvoda i usluga. Planira se povećanje prihoda državnog proračuna i time je jasno kako će unatoč očekivanoj različitosti cijena ovisno o distributeru generalno doći do značajnog poskupljenja. Distributerima se ukida zadana marža i obrazloženje da to neće izazvati povećanja razine cijena zbog obveze plaćanja PDV-a državi je neprihvatljivo jer PDV u konačnici plaća krajnji potrošač, a ne dobavljač. Država će više uprihoditi, naftne kompanije će više zaraditi, što će opet kao i većina dosadašnjih ekonomskih poteza pasti na teret građana.

Još jedan od mogućih problema su dislocirana područja na kojima će cijene biti na najvišim razinama, što će vjerojatno uzrokovati odlazak stanovništva u urbane sredine u kojima će eventualno imati mogućnost izbora. Jasno je kako distributerima takva područja nisu privlačna s obzirom na troškove i očekivanu prodaju, ali postavlja se pitanje kako će se zaštititi potrošači koji s obzirom na lokaciju već imaju niži životni standard od prosjeka RH. Zašto nije provedena procjena učinaka ovog Prijedloga zakona ako nije predviđeno da se njime rješavaju socijalni problemi i zašto uz ovaj Zakon usporedno nije osmišljen model koji bi mogućim propisom regulirao velike socijalne posljedice koje će proizaći donošenjem ovog Zakona? Model bi se trebao temeljiti po načelu preraspodjele sredstava od strane države prema unaprijed dobro razrađenim i osmišljenim kriterijima koji bi imali učinak neutralizacije na područjima gdje će te štetne posljedice biti najizraženije. Tek uz jasne garancije o donošenju ovakvog modela zaštite najugroženijeg dijela stanovništva, sindikalna strana bi bila u mogućnosti podržati predmetni prijedlog Zakona.

IZDVOJENO MIŠLJENJE HRVATSKE UDRUGE RADNIČKIH SINDIKATA

HURS izražava zabrinutost primarno zbog obrazloženja razloga za donošenje zakona o tržištu nafte i naftnih derivata po hitnom postupku.

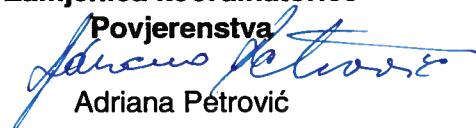
Iako je jasno je da Zakon definira široko područje čiji će segmenti biti dodatno definirani naknadno, vezanim podzaknskim aktima, obrazloženje nije zadovoljavajuće, pogotovo jer nisu predstavljeni vezani podzakonski akti niti načela njihove primjene kojima bi se moglo utjecati na moguće značajne implikacije koje proizlaze iz prepostavke slobodnog formiranja cijene.

Posebno držimo nejasnim objašnjenje članka 9. koji govori samo o mogućnosti ograničavanja maloprodajne cijene naftnih derivata od strane Vlade Republike Hrvatske, a uvažavajući različite razvojne cenzuse za pojedina područja RH.

Smatramo da je kriterije i mehanizam ograničavanja cijene trebalo jasnije urediti i predstaviti Povjerenstvu moguće scenarije kako bi se izbjegle neželjene posljedice koje bi mogle egzistencijalno ugroziti stanovništvo širom RH. a što je samo po sebi u kontradikciji sa obrazloženjem da se hitnim donošenjem Zakona utječe na sprječavanje i otklanjanje većih poremećaja u gospodarstvu.

Zamjenica koordinatorice

Povjerenstva

Adriana Petrović